

«ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ» ΚΑΙ «ΨΥΧΟΝΑΡΚΩΤΙΚΑ»

Μάστιγα καί Δουλεία

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἱρέσεων

1. «Ναρκωτικά»

Ὡς «ναρκωτικά» χαρακτηρίζονται, ἀπὸ φαρμακολογικῆς πλευρᾶς, οὐσίες πού ἔχουν τὴν ιδιότητα νὰ παραλύουν τὸ κεντρικὸ νευρικὸ σύστημα καί νὰ δημιουργοῦν ἐξάρτηση στοὺς χρήστες τους. Ἀποτέλεσμα τῆς χρήσης τῶν «ναρκωτικῶν» εἶναι, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί ἡ δημιουργία στὸν χρήστη ψευδῶν ψυχολογικῶν καί συναισθηματικῶν καταστάσεων καί ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐλέγχου τῆς συμπεριφορᾶς του καὶ τῶν ἀποφάσεών του. Ἡ χρήση τῶν οὐσιῶν αὐτῶν μεταβάλλει τὴν διάθεση, τὴν ἀντίληψη, τὴν συναίσθηση καί τὴν συμπεριφορὰ τοῦ χρήστη. Ἡ μακροχρόνια καί συνεχὴς χρήση τῶν οὐσιῶν αὐτῶν καταστρέφει τὸν χρήστη ψυχοσωματικά καί πνευματικά καί τὸν ὀδηγεῖ σύντομα καί ἀναπόφευκτα σὲ ἀνεξέλεγκτες καταστάσεις καί στὸν θάνατο.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀνάγκη γιὰ τὴν προμήθεια καί τὴν ἀπόκτηση τῶν οὐσιῶν αὐτῶν, πού ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν διαβρωτικὴ καί θανατηφόρα ἐξάρτηση καί τὸ σύνδρομο τῆς στέρησης, ὀδηγοῦν πιεστικά τὸν χρήστη σὲ πράξεις πού βλάπτουν τὸν ἴδιο, πνευματικά, σωματικά καί οἰκονομικά καί κατ' ἐπέκταση τὴν οἰκογένειά του καί τὸ κοινωνικὸ σύνολο, μπορεῖ δὲ νὰ τὸν ὀδηγήσουν καί σὲ πράξεις ἠθικά καί ποινικά κολάσιμες. Εἶναι, δηλαδή, τὰ «ναρκωτικά» μιὰ θανάσιμη ἀπειλή γιὰ τὸ ἄτομο, τὴν οἰκογένεια καί τὴν κοινωνία γενικώτερα.

2. «Ψυχοναρκωτικά»

Τίς τελευταῖες δεκαετίες δημιουργήθηκε καί ἐπεκράτησε, ὡς παράλληλος ὅρος, γιὰ πνευματικά φαινόμενα, ὁ ὅρος «ψυχοναρκωτικά», γιὰ νὰ χαρακτηρίσει μιὰ σύγχρονη ἀπειλή, πού προέρχεται ἀπὸ τὴν δραστηριότητα νεοφανῶν αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν ὁμάδων, οἱ ὁποῖες διεθνῶς ἀποκαλοῦνται «σέκτες» ἢ «λατρεῖες» (cults) καί ἀποτελοῦν μιὰ ἐξίσου θανάσιμη ἀπειλή γιὰ τὸ ἄτομο καί τοὺς κοινωνικοὺς θεσμούς. Οἱ «σέκτες», κάτω ἀπὸ «θρησκευτικά» κυρίως προσωπεῖα, κρύπτουν ἄλλους καί ὑποπτους σκοπούς. Οἱ ἰδεολογίες πού διακινοῦν ἀποφέρουν σ' αὐτές τεράστια κέρδη, πού προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ὁπαδῶν τους, μέ τοὺς ὁποίους φροντίζουν νὰ οἰκοδομήσουν μιὰ σχέση ἀκραΐας

μορφής πνευματικής εξάρτησης. Έτσι, μερικοί άρχηγοί «σεκτών» επιτυγχάνουν να αποσπάσουν, όχι μόνο τεράστια οικονομικά όφελη, αλλά ακόμη και την λατρεία των όπαδών τους.

Είναι λοιπόν πολύ εύστοχη ή επιστράτευση του όρου «ψυχοναρκωτικά», για να περιγραφεί μιά άλλου είδους θανατηφόρα - πολλές φορές- εξάρτηση και απειλή, ή όποία δέν είναι αποτέλεσμα εξαρτησιογόνων ούσιων -άν και σε μερικές ομάδες μπορεί να συμβαίνει και τουτό-, αλλά εξάρτηση από διδασκαλίες επικίνδυνες -ένίοτε και έγκληματικές-, πού άλλοιώνουν την ανθρώπινη προσωπικότητα, στερούν από τά θύματά τους την έλευθερία και καταστρέφουν, όχι μόνο τά άτομα-όπαδούς, αλλά και τίς οικογενειακές και κοινωνικές σχέσεις.

Στήν Ελλάδα, πρώτος έχρησιμοποίησε τον όρο αυτό ο μακαριστός π. Αντώνιος Άλεβιζόπουλος, στό βιβλίο του, πού εξέδωσε τό 1980, μέ τον τίτλο «Ψυχοναρκωτικά- Νέες "αίρέσεις" στήν Ελλάδα».

Μελετώντας τό φαινόμενο αυτό των νεοφανών αίρέσεων, μπορούμε να υποστηρίξουμε, χωρίς κανένα δισταγμό, ότι τά «**ναρκωτικά**» και τά «**ψυχοναρκωτικά**» είναι δυό μάστιγες πού έχουν κοινά αίτια και τίς ίδιες καταστροφικές συνέπειες και όδηγούν τά θύματά τους στά ίδια καταστροφικά αποτελέσματα. Πολλές παραθρησκευτικές ομάδες, πού δραστηριοποιούνται και στήν πατρίδα μας, όχι μόνο δέν είναι θρησκευτικές ομάδες -άρα ούτε και «γνωστές» θρησκείες κατά τό Έλληνικό Σύνταγμα- αλλά αποτελούν θανάσιμες παγίδες για τούς νέους κυρίως ανθρώπους και όδηγούν στήν πνευματική και ψυχική δουλεία, συχνά δέ και στήν σωματική καταστροφή τους. Σέ έκθεση των Ίταλικών Αρχών, του έτους 1988, οι σέκτες χαρακτηρίζονται ως συστήματα «έπιστημονικά μελετημένα για να καταστρέφουν την ψυχική αντίσταση των ατόμων, να τά μετατρέπουν σε άβουλα όργανα, χωρίς κρίση, πού ύπακοϋν τυφλά, έτοιμα να σπαταλήσουν τίς περιουσίες τους για χάρη του γκουρού»¹.

Γί αυτό, διεθνώς οι «σέκτες» όνομάζονται και «καταστροφικές λατρείες», γιατί άσκοϋν καταστροφική επίδραση, κρυπτόμενες κάτω από «θρησκευτικά» συνήθως προσωπεΐα. Σέ συνδιάσκεψη για τίς αίρέσεις τό 1985, στό Γουϊσκόνσιν, τονίστηκε ότι «οί ομάδες αυτές χρησιμοποιοϋν τον όρο "θρησκεία" για να απολαμβάνουν "διάφορα φορολογικά εύεργετήματα ή νομική προστασία"»². Ο χαρακτηρισμός ως «καταστροφικών λατρειών» είναι τό συμπέρασμα από την μελέτη της δομής τους και της διδασκαλίας τους -πού όδηγεϊ ένίοτε στήν άσκηση

¹ Περιοδικό Focus, 10/2007, σ. 102.

² π. Αντ. Άλεβιζοπούλου, Άντιμετώπιση των αίρέσεων, προβληματική και στρατηγική, σ. 81.

μιάς αντίστροφης ήθικης- και από την διαπίστωση των καταστροφικών συνεπειών που έχουν διεθνώς καταγραφεί από την δραστηριότητά τους. Έχουν επίσης διαπιστωθεί και περιστατικά ψυχικών ασθενειών από την ένταξη σε τέτοιες ομάδες. «Οί γιατροί μιλούν για τό νέο φαινόμενο τοῦ ναρκωτικοῦ τῶν αἱρέσεων»³.

Από τλήν μελέτη τοῦ φαινομένου αὐτοῦ ἐξάγεται τό συμπέρασμα ὅτι, ὅπως τά «ναρκωτικά» ὁδηγοῦν σέ ψυχοσωματική φθορά καί στόν θάνατο, ἔτσι καί τά «ψυχοναρκωτικά» ὁδηγοῦν τά θύματά τους, ἀφ' ἐνός μὲν, στήν πνευματική σύγχυση καί σέ μιά στρεβλή «θρησκευτικότητα», ἀφ' ἐτέρου δέ, στήν διάλυση τῆς προσωπικότητάς τους, παραβιάζοντας τήν θρησκευτική ἐλευθερία καί τά ἀνθρώπινα δικαιώματα.

Ἐπισημαίνομε ἐκ προοιμίου, ὅτι, ἡ τραγικότητα καί τῶν δύο αὐτῶν δραματικῶν καταστάσεων, μέσα στίς ὁποῖες ἔχουν ἐγλωβιστεῖ ἀδελφοί μας, «ἀσθενεῖς» ψυχικά ἢ πλανεμένοι πνευματικά, μᾶς ἐπιβάλλει νά προσβλέπουμε πρός αὐτούς μέ στοργή καί ἀγάπη. Νά τοὺς βλέπουμε ὡς πάσχοντες συνανθρώπους μας καί θύματα, πού ἔχουν τήν ἀνάγκη τῆς δικῆς μας βοήθειας. Ὅπως ἡ ἱατρική καταπολεμᾷ τήν νόσο, περιθάλλει ὁμως τόν ἀσθενῆ, ἔτσι καί στήν περίπτωση τῶν σεκτῶν καταπολεμοῦμε τήν πλάνη καί τήν ἐξάρτηση ἀπό τήν αἵρεση, ὅχι ὁμως καί τόν πλανημένο ἀδελφό μας. Δέν τό μειώνουμε, δέν τόν λοιδοροῦμε, δέν τόν προσβάλλουμε, δέν τόν ταπεινώνουμε, δέν ἐπιδιώκομε «νά τόν νικήσουμε» (πρός Θεοῦ!), ἀλλά ἀποβλέπομε μέ στοργή καί ὑπομονή στήν ἀπελευθέρωσή του ἀπό τά δίκτυα τῆς πλάνης καί τῆς πνευματικῆς δουλείας, στήν ὁποία ἔχει παγιδευτεῖ.

3. Ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά τῶν «ψυχοναρκωτικῶν»

Πρωτίστως, πρέπει νά ἐπισημάνουμε ὅτι, οἱ νεοφανεῖς αἱρέσεις, ἐπειδή δραστηριοποιοῦνται κάτω ἀπό ποικίλα προσωπεῖα, δέν εἶναι πάντοτε γνωστές καί φανερές, γι' αὐτό δέν εἶναι εὐκόλο νά ἐντοπιστοῦν. Χρησιμοποιοῦν παραπλανητικούς τίτλους, προκαλώντας ἔτσι μεγάλη σύγχυση. Ἐνῶ πρόκειται, δηλαδή, γιά ομάδες παραθρησκευτικές τῆς «Νέας Ἐποχῆς», μέ ἐξωχριστιανικές καί ἀντιχριστιανικές διδασκαλίες, μέ δοξασίες ἀσυμβίβαστες πρός τήν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἄλλοτε ἐμφανίζονται ὡς ἐναρμονιζόμενες μ' αὐτή, καί ἄλλοτε, ἀντιθέτως, ὡς ομάδες πού δέν ἔχουν, δῆθεν, θρησκευτικό χαρακτήρα.

Ἐκτός ἀπό προσωπεῖα ψευδοχριστιανικά, χριστιανικά, ἀκόμη καί δῆθεν Ὁρθόδοξα, χιλιαστικά καί γενικῶς ἐσχατολογικά, νεογνωστικά, ἀποκρυφιστικά, γκουρουϊστικά, ἰνδουϊστικά καί βουδιστικά,

³ Τοῦ ἰδίου, Νεοφανεῖς αἱρέσεις - Καταστροφικές λατρεῖες, σ. 39.

πνευματιστικά και παραψυχολογικά, ούφολογικά, νεοσατανιστικά και νεοπαγανιστικά, χρησιμοποιοῦν και φιλοσοφικά, πολιτιστικά, ἢ και ἐπιστημονικοφανῆ προσωπεῖα, ὅπως ἰνστιτούτα ψυχολογίας ἢ ψυχοθεραπείας ἢ ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ, ἢ ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν κ.ἄ.

Κάτω, βεβαίως, ἀπό ὅλες αὐτές τίς «ταμπέλλες», και πολλές ἄλλες ἀκόμη, κρύπτουν τήν ἀληθινή τους ταυτότητα και τούς πραγματικούς σκοπούς τους και συχνά μιά ἐπικίνδυνη και καταστρεπτική δραστηριότητα, προσηλυτίζοντας –δηλαδή θυματοποιώντας - εὐκολώτερα νέους κυρίως ἀνθρώπους. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἀποδεικνύονται πιό ὕπουλες και πιό ἐπικίνδυνες ἀπό τά ναρκωτικά, ὅπου ὁ χρήστης τους γνωρίζει τουλάχιστον, ὅχι μόνο περί τίνος ἀκριβῶς πρόκειται -ἀλλά δέν ἔχει δυστυχῶς τήν δύναμη νά τό ἀπορρίψει, ἀλλά και γιά τίς καταστροφικές συνέπειες γι αὐτόν και τόν θανάσιμο κίνδυνο πού ἐλοχεύει στήν χρήση τους. Στήν

περίπτωση ὅμως τῶν «ψυχοναρκωτικῶν» ἡ ἀπειλή και οἱ κίνδυνοι δέν εἶναι ἐμφανεῖς. Δέν γίνεται εὐκολα ἀποδεκτό και φανερό τό γεγονός ὅτι, μέ τήν ἔνταξη σέ μιά ὀλοκληρωτική παραθρησκευτική «σέκτα» ἀπειλοῦνται μέ διάβρωση, ὅχι μόνο τό Ὁρθόδοξο φρόνημα, ἀλλά και ἡ ψυχοσωματική υἰεία τῶν ὀπαδῶν, καθῶς και ὅλοι οἱ τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Καί δυστυχῶς, αὐτή ἡ ἐντύπωση ἐπικρατεῖ, ὅχι μόνο στά ἴδια τά θύματα, ἀλλά πολλές φορές και στίς οἰκογένειές τους, και στόν κοινωνικό περίγυρο και στίς ἀρμόδιες Ἀρχές. Ἔχομε λοιπόν ἐνώπιόν μας ἕνα σοβαρό πρόβλημα, ὅχι μόνο θρησκευτικό και πνευματικό, ἀλλά και κοινωνικό, πού ἐξελίσσεται σέ μιά ἐπί πλέον μάστιγα και ἀπειλή γιά τήν νέα κυρίως γενιά. Γιά τήν Ἐκκλησία βεβαίως (και αὐτό πρωτίστως μᾶς ἐνδιαφέρει) δημιουργεῖται ἕνα σοβαρώτατο και σέ συνεχῆ διόγκωση ποιμαντικό πρόβλημα.

Ὅπως μέ τήν χρήση τῶν παραισθησιογόνων οὐσιῶν ὁ χρήστης ζεῖ σέ ἀπόλυτη δουλεία και ἐξάρτηση, ἔτσι και στίς σέκτες τό θῦμα ζεῖ και κινεῖται κάτω ἀπό τόν πλήρη ἔλεγχο τοῦ γκουροῦ ἢ τοῦ ἀρχηγοῦ, σέ συνθηκες φρικτῆς δουλείας. Ὁ ἀρχηγός, ὁ ὁποῖος εἶναι περιβεβλημένος μέ θεϊκή αὐθεντία, εἴτε αὐτός ὀνομάζεται γκουροῦ ἢ θεϊκός διδάσκαλος, εἴτε μεσσίας (ἀκόμη και χριστός), ἔχει ἀπόλυτη ἐξουσία πάνω σέ ὅλες τίς πτυχές τῆς προσωπικότητας τοῦ ὀπαδοῦ, μηδέ τῆς καθαρᾷ ἰδιωτικῆς και προσωπικῆς ζωῆς του ἐξαιρουμένης. Ὑπάρχουν παραθρησκευτικές ὀμάδες πού καθορίζουν, φερειπεῖν, ποιός ποιά και πότε θά νυμφευθῇ (χωρίς νά γνωρίζονται προηγουμένως μεταξύ τους), ὅπως στήν περίπτωση τῆς «Ἐνωτικῆς Ἐκκλησίας» τοῦ νοτιοκορεάτη ψευδομεσία Σάν Μιούνγκ Μούν. Ἀλλες πού ἐλέγχουν στενά τήν ζωή τῶν ὀπαδῶν τους, ἀκόμη και στίς λεπτομέρειές της, ἢ πού οἱ ὀπαδοί τους ἀστυνομεύουν

τήν προσωπική ζωή άλλων όπαδών ή δημοσίων προσώπων⁴. Σχεδόν ό-
 λες άπαιτούν πλήρη ύποταγή στην όμάδα ή στον άρχηγό, άποκοπή από
 τό οίκογενειακό περιβάλλον, τίς σπουδές, τό έπάγγελμα καί την άφίέρω-
 ση στον «σκοπό» τής όμάδας, ό όποϊος ταυτίζεται δήθεν μέ την
 «σωτηρία τοϋ κόσμου». Άλλες άπαιτούν έγγραφη παραχώρηση τών
 περιουσιακών στοιχείων τών όπαδών τους, καί άλλες άκόμη καί
 ένυπόγραφη δήλωση παραίτησής τους από εύθύνη τής όμάδας για τυχόν
 αύτοκτονία τους μέσα σ' αύτή. Δέν είναι λίγες εκείνες οί όμάδες πού
 έξευτελίζουν την προσωπικότητα καί την άξιοπρέπεια τών όπαδών τους
 εκβιάζοντάς τους μέ έξομολογήσεις γραπτές ή μέ όμαδικά όργια καί
 άλλες ταπεινωτικές πράξεις, ή τούς ύποβάλλουν άποφάσεις
 αύτοκτονίας.

Βεβαίως, για νά άποδεχτεί κάποιος άδιαμαρτύρητα όλες αυτές τίς
 ύποχρεώσεις, τίς έντολές καί τίς άπαγορεύσεις πού τοϋ επιβάλλει ό
 άρχηγός ή ή όμάδα, πρέπει νά ύποστεϊ προηγουμένως, μέ ειδικά
 έπεξεργασμένες τεχνικές, την διαβρωτική διεργασία μιås ψυχοφθόρου
 διδασκαλίας τής όμάδας στην όποία άνήκει καί νά παραδώσει, ύπό την
 έπήρειά της, την προσωπικότητά του καί την ζωή του στά χέρια τοϋ
 γκουρού ή τοϋ «μεσσία». Αυτό χαρακτηρίζεται διεθνώς ως «χειρισμός
 τοϋ νοϋ» ή «πλύση ψυχής».

Μεγάλη σημασία δίνεται από τίς όμάδες αυτές στην άπομόνωση
 καί την άποκοπή τοϋ όπαδοϋ από τό παρελθόν του καί από τό
 οίκογενειακό περιβάλλον του. Μέ τόν τρόπο αυτό επιδιώκουν νά
 έξουδετερώσουν την καταλυτική δύναμη πού έχουν για τό θϋμα οί
 άναμνήσεις του από τίς οίκογενειακές, παραδοσιακές καί φιλικές στιγμές
 τοϋ παρελθόντος, οί όποϊες είναι πιθανό νά συγκλονίσουν τό θϋμα καί νά
 τό όδηγήσουν σέ «πισωγύρισμα», τό όποϊο γι' αυτό μέν είναι σωτηρία,
 για την όμάδα όμως είναι «ζημιά».

Σέ τί λοιπόν διαφέρουν οί παραθρησκευτικές όμάδες –τά
 «ψυχοναρκωτικά»- από τίς έξαρτησιογόνες ούσίες –τά «ναρκωτικά»- καί
 τούς διακινητές τους; Όπως ό έξαρτημένος από τίς έξαρτησιογόνες
 ούσίες είναι έτοιμος νά κάνει τό πән προκειμένου νά άποκτήσει την
 «δόση» του, έτσι καί ό όπαδός-θϋμα τών σεκτών είναι έτοιμος –θά έλεγα
 καλύτερα: προγραμματισμένος- νά κάνει τυφλά καί χωρίς καμιά
 αντίσταση ό,τι τόν διατάξει ό άρχηγός ή ή όμάδα, άκόμη καί την πιό
 άπονενοημένη πράξη. Καί τοϋτο γιατί έχει δυστυχώς καταντήσει άβουλο
 όργανο στά χέρια κάποιων άδίστακτων διακινητών επικίνδυνων
 «ψυχοναρκωτικών», πού κρύπτονται κάτω από τά πλέον άπίθανα
 «θρησκευτικά» ή άλλα προσωπεϊα, μέ διδασκαλίες οί όποϊες στην

⁴ Ένα τέτοιο παράδειγμα έφερε στό φώς ή έρευνα, τό 1995, τοϋ Αντιεισαγγελέα κ. Ιωάν. Άγγελή, στά
 άρχεία τής «Σαηεντολογίας», πού λειτουργοϋσε τότε μέ τόν τίτλο «Κέντρο Έφηρμοσμένης
 Φιλοσοφίας Ελλάδος».

πραγματικότητα είναι τεχνικές χειραγώγησης και υποδούλωσης ανύποπτων ανθρώπων.

Έχει διαπιστωθεί από εξέχοντες έρευνητές του φαινομένου αυτού, ότι σε μερικές σέκτες αναπτύσσονται «έγκληματικά δόγματα», που προδιαθέτουν, ετοιμάζουν ή οδηγούν τους όπαδούς τους σε έγκληματικές δραστηριότητες και πράξεις. Αύτή τήν έπισήμανση κάνει καί τό Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στό Ψήφισμά του τοῦ έτους 1996, όπως θά δοῦμε και παρακάτω. Άλλωστε, στήν ίδια τήν πατρίδα μας ζήσαμε, τό 1993, τήν όδυνηρή πραγματικότητα φρικτών έγκλημάτων από έλληνες «νεοσατανιστές», οί όποιοι διέπραξαν άκόμη καί άνθρωποθυσίες υπό τήν έπήρεια τών «έγκληματικών δογμάτων» τοῦ «νεοσατανισμού» άνθρωποθυσιών.

Άπό τή άλλη πλευρά, μέ τίς καλά μελετημένες τεχνικές χειραγώγησης, οδηγείται τό θυμα μέ «πειστικό» τρόπο, νά αποδεχθεί ότι μπροστά του βρίσκεται ή σίγουρη «λύση» όλων τών προβλημάτων του. Αύτή που δήθεν δέν μόρεσαν νά τοῦ δώσουν ή οίκογένειά του, ή παιδεία του, ή θρησκεία του, ή κοινωνία, τό «σύστημα» μέσα στό όποιο μέχρι τώρα έζησε. Όλοι αύτοί οί θεσμοί ένοχοποιούνται καί άπορρίπτονται για νά έλθη στή θέση τους ή νέα «οίκογένεια», δηλαδή ή ομάδα μέ τόν άρχηγό της. Όποιος πιστέψει σ' αύτές τίς σαγηνευτικές καί βεβαίως άπατηλές υποσχέσεις, θά ακολουθήσει «ναρκωμένος» τόν δρόμο που νομίζει ότι άνοιξε μπροστά του, για νά τοῦ δώσει τό «νόημα τής ζωής». Καί όταν καταλάβει τό λάθος του -άν ποτέ μόρεσει νά συνειδητοποιήσει τήν πραγματικότητα- τότε θά είναι πιθανώς πολύ άργά.

4. Ποιός φταίει;

Συχνά κάνομε τό λάθος νά αποδίδουμε τήν προσχώρηση στίς διάφορες νεοφανείς αίρέσεις σε άφέλεια, σε μειωμένη διανοητική ικανότητα, ή σε ψυχολογικά προβλήματα, τών υποψηφίων θυμάτων. Η άποψη αύτή, άφ' ενός μέν, υπεραπλουστεύει τό πρόβλημα, άφ' έτέρου, υποκρύπτει πιθανή προσπάθεια υπεκφυγής από τίς δικές μας εύθύνες. Χωρίς νά αποκλείουμε καί τέτοιες περιπτώσεις -πού είναι έλάχιστες-, πρέπει νά αναζητήσουμε καί άλλα βαθύτερα καί σοβαρώτερα αίτια. Η προσχώρηση σε μιά νεοφανή αίρεση, συνήθως, δέν όφείλεται σε προσωπικά ή ψυχολογικά προβλήματα, δημιουργεί όμως συχνά τέτοιου είδους προβλήματα σε όσους έντάσσονται σ' αύτή.

Ό όποιοσδήποτε μόρεϊ νά πέσει θυμα τών ομάδων αύτών. Άκόμη καί ό «θρησκευόμενος» άνθρωπος, όταν έχει έπιφανειακή ή έλλιπή γνώση τής πίστεώς του, κινδυνεύει νά έμπλακεϊ σε τέτοιες ομάδες, συγχέοντας τήν αλήθεια -πού πιθανώς έλλιπώς ή ούδόλως έχει

φροντίσει νά γνωρίσει- μέ τό ψευδός καί τήν πλάνη, προσπαθώντας νά συμβιβάσει τά ασυμβίβαστα. Έπειτα, ή μοναξιά, ή εύπιστία, ή άβεβαιότητα, ή απογοήτευση, ή μελαγχολία, ή απομάκρυνση από τό οίκογενειακό περιβάλλον (π.χ. φοιτητές, στρατευμένοι, ξενητεμένοι), ή απόλυση από τήν εργασία, οί διακοπές, ή άσθένεια καί ή παραμονή σέ νοσοκομείο, τό πένθος, κ.ά., μποροῦν νά αποτελέσουν καταστάσεις «ύψηλοῦ κινδύνου».

Σ' αὐτά πρέπει νά προστεθοῦν Ὁ ἔντονος μεταφυσικός προβληματισμός τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καί οἱ ύπαρξιακές ἀνησυχίες του, ὅ,τι, δηλαδή, ἐννοοῦμε μιλώντας γιά "ἀναζήτηση νοήματος ζωῆς", ὁ ύπαρξιακός φόβος, ή ἀνασφάλεια καί ή ἀβεβαιότητα, ή δίψα γιά ἀγάπη καί ζεστασιά, ή περιέργεια, ή ἄγνοια, ή ἀνάγκη, ή ροπή πρὸς τό ξένο καί τό ἐξωτικό, ή δίψα γιά ἐμπειρίες, γιά ήδονή, δόξα, πλοῦτο κ.ο.κ., ὁ ἔντονος μεταφυσικός προβληματισμός τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καί οἱ ύπαρξιακές ἀνησυχίες του, ὅ,τι, δηλαδή, ἐννοοῦμε μιλώντας γιά "ἀναζήτηση νοήματος ζωῆς", ὁ ύπαρξιακός φόβος, ή ἀνασφάλεια καί ή ἀβεβαιότητα, ή δίψα γιά ἀγάπη καί ζεστασιά, ή περιέργεια, ή ἄγνοια, ή ἀνάγκη, ή ροπή πρὸς τό ξένο καί τό ἐξωτικό, ή δίψα γιά ἐμπειρίες, γιά ήδονή, δόξα, πλοῦτο κ.ο.κ., πού εὐκόλα μποροῦν νά σαγηνεύσουν νέους κυρίως ἀνθρώπους. Εἶναι, δηλαδή, οἱ κρίσιμες ἐκεῖνες καταστάσεις ὅπου δημιουργοῦνται κενά, προβληματισμοί, σοβαρά προβλήματα, στά ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι ζητοῦν διέξοδο. Τότε κυρίως μπορεῖ νά παρουσιαστεῖ -ὡς ἀπό μηχανῆς θεός- ὁ ἄνθρωπος τῆς αἵρεσης, ὁ διακινητής τῶν «ψυχοναρκωτικῶν», πού θά ἐφαρμόσει τήν τεχνική τοῦ «βομβαρδισμοῦ ἀγάπης» καί θά ὑποσχεθεῖ στό ὑποψήφιο θῦμα του τήν λύση ὅλων τῶν προβλημάτων του. Τό «ένδιαφέρον» πού θά ἐπιδείξει ὁ ἐκπαιδευμένος προσηλυτιστής γιά συζήτηση ύπαρξιακῶν προβλημάτων τοῦ ὑποψηφίου θύματος καί ή συμπαράσταση τῆς στιγμῆς, καί ἐνδεχομένως ή ὑπόσχεση γιά προσφορά βοήθειας, θά ἐπιτύχουν εὐκολώτερα τόν προσηλυτισμό.

Καί, βεβαίως, οἱ εὐκαιρίες εἶναι πολλές: «Ὁ προσηλυτισμός τοῦ θύματος μπορεῖ νά γίνει ὅπουδῆποτε: στό δρόμο, στή βιβλιοθήκη, στό ταχυδρομεῖο, στή στρατιωτική μονάδα, στό γραφεῖο, στό σπίτι, στά γυμνάσια, στά λύκεια. Σέ ἐκδηλώσεις γιά ἀστέγους, πτωχοῦς, ἀναξιοπαθοῦντες, καταπολέμησης ναρκωτικῶν, προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, εἰρήνης. Σέ θεραπευτήρια καί νοσοκομεῖα, σέ γυμναστήρια καί ἰνστιτοῦτα, σέ φροντιστήρια καί σπουδαστικές ἐνώσεις... καί ὅπου συγκεντρώνονται πολλοί νέοι. Σέ συνέδρια, σεμινάρια αὐτοβελτίωσης, σέ πάρτυ... Κέντρα διασκέδασης, γήπεδα,

συναυλίες, ντισκοτέκ, φεστιβάλ μουσικής. Ακόμη και στίς δημόσιες υπηρεσίες όπου στρατευμένα μέληδροῦν συστηματικά»⁵.

Ἡ Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας, πού συνήλθε στήν Ἀλίαρτο Βοιωτίας (20-26.9.95) σημειώνει γιά τίς παγίδες πού στήνουν οἱ διάφορες παραθρησκευτικές ὁμάδες τά ἑξῆς: «Οἱ ἀποκρυφιστικές ὀλοκληρωτικές ὁμάδες ὑπόσχονται "δύναμη", "γνώση", "ἐπιρροή", "ἐμπειρίες". Τό ἄτομο καθοδηγεῖται νά πιστέψει ὅτι μέσα ἀπό τίς τεχνικές τῆς ὁμάδας θά γίνει ἀνώτερο ἀπό τούς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅτι θά ἀναπτύξει ὅλες τίς δυνάμεις πού κρύβει μέσα του καί δέν τό γνωρίζει, ὅτι θά φθάσει σ' ἓνα ἀνώτερο ἐξελικτικό ἐπίπεδο, ὅτι θά ἐπιβάλλει στούς ἄλλους ἀνθρώπους νά τό ὑπολογίζουν καί νά τό φοβοῦνται, ὅτι δέν θά χρειάζεται νά ὑπακούει σέ ὅποιαδήποτε αὐθεντία (γονεῖς, δασκάλους κ.ο.κ.) ἢ νά συμμορφώνεται μέ ὅποιουσδήποτε ἠθικούς κανόνες· ὅτι δέν θά ἔχει καμμία ἢ κανέναν ἀνάγκη, ὅτι τελικά θά γίνει ὑπεράνθρωπος, "Θεός"! Ὅλες οἱ ἐπιθυμίες του θά ἐκπληρώνονται αὐτοστιγμεί. Θά κάνει ὅ,τι θέλει. Ἡ θέλησή του θά εἶναι ὁ μοναδικός νόμος»⁶.

Μέ ὅλες αὐτές τίς ὑποσχέσεις δημιουργεῖται στό ὑποψήφιο θῦμα μιά ἀπατηλή προσδοκία γιά τήν ἱκανοποίηση σειρᾶς πόθων του καί τήν λύση τῶν προβλημάτων του καί ἡ ψευδαίσθηση ὅτι ἀνήκει σέ μιά τάξη ἐκλεκτῶν, δυνατῶν, ἐπιτυχημένων ἀνθρώπων, γιατί ὄχι, καί «σωτήρων» τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ κατάσταση αὐτή εἶναι ἀνάλογη μέ τίς ψευδαισθήσεις καί τούς ψεύτικους «παραδείσους» πού δημιουργοῦνται στό θῦμα τῶν «ναρκωτικῶν», κάτω ἀπό τήν ἐπήρεια τῶν ἐξαρτησιογόνων οὐσιῶν.

Οἱ νεοφανεῖς αἱρέσεις, ὅπως καί οἱ ἔμποροι τῶν «ναρκωτικῶν», ἐκμεταλλεύονται ὅλα τά κενά, πνευματικά, ὑπαρξιακά καί κοινωνικά, τά ὁποῖα ἔχουν δημιουργηθεῖ σέ μιά ἐποχή γενικώτερης κρίσης, στήν ὁποία ζοῦμε. Δέν πρέπει νά διστάσουμε νά ὁμολογήσουμε ὅτι αὐτή τήν βαθειά πνευματική, πολύπλευρη καί πολύμορφη κρίση ἀξιῶν, πού ἀντιμετωπίζει ὁ δυτικός πολιτισμός μας καί ἡ παγκόσμια κοινότητα γενικώτερα, ἐκμεταλλεύονται οἱ αἱρέσεις γιά νά «λانسάρουν» τίς δικές τους «λύσεις» καί νά «πλανήσουν πολλούς».

Ὅπως ὅμως, γιά νά ἀπεξηρατηθῇ τό ἐξαρτημένο ἀπό τίς θανατηφόρες οὐσίες ἄτομο πρέπει νά ἀναζητηθοῦν καί νά ἐντοπισθοῦν τά βαθύτερα αἷτια πού τό ὁδήγησαν σ' αὐτές, κατά τόν ἴδιο τρόπο καί γιά νά ἐλευθερωθοῦν τά θύματα τῶν ὀλοκληρωτικῶν

⁵ Ἰ. Μηλιώνη «Καταστροφικές λατρεῖες, Νέα Ἐποχή», φυλλάδιο «Τά Νέα τοῦ Ἑργαστηρίου», τ. 3, σ. 7.

⁶ Ὅμαδες ἀσυμβίβαστες μέ τήν Ὁρθόδοξη Πίστη, σσ. 90, 91.

παραθρησκευτικῶν ομάδων καὶ τῶν καταστροφικῶν «λατρεϊῶν» ἀπὸ τὰ δίκτυα τῆς πλάνης πρέπει νὰ ἐντοπισθοῦν καὶ νὰ θεραπευθοῦν οἱ βαθύτερες καὶ πραγματικές αἰτίες –τὰ κενά- πού τὰ ὁδήγησαν στὴν ἀναζήτηση μιᾶς δῆθεν λύσης, ἐνῶ οὐσιαστικά τὰ ἐγκλώβησαν ἐκμεταλλεύονται σέ σκοτεινές, ἀδιέξοδες καὶ θανατηφόρες ἀτραπούς⁷.

5. Οἱ καταστροφικές συνέπειες

Κάναμε ἤδη λόγο στό πρῶτο μέρος τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ γιὰ τὰ χαρακτηριστικά τῶν «ψυχοναρκωτικῶν», δηλαδή τῶν νεοφανῶν ὁλοκληρωτικῶν παραθρησκευτικῶν ομάδων καὶ γιὰ τὰ αἷτια πού ὁδηγοῦν νέους κυρίως ἀνθρώπους σ' αὐτές. Ἄς δοῦμε ὅμως στή συνέχεια καὶ τίς ἀρνητικές καὶ καταστροφικές συνέπειες ὑπὸ τὴν ἔνταξη σ' αὐτές.

Ἡ Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη, στήν ὁποία ἀναφερθήκαμε πιο πάνω, καταγράφει στὰ Πορίσματά της μιὰ σειρά ἀρνητικῶν καὶ καταστροφικῶν συνεπειῶν γιὰ τοὺς ὁπαδούς-θύματα τῶν παραθρησκευτικῶν ομάδων ἀπὸ τὴν ἔνταξή τους σ' αὐτές⁸.

Εἶναι ἰδιαίτερα ἐντυπωσιακὴ ἡ διαπίστωση ὅτι οἱ ἀρνητικές καὶ καταστροφικές συνέπειες πού πλήττουν τὰ θύματα τῶν ὁλοκληρωτικῶν αἱρέσεων δέν διαφέρουν ἀπὸ ἐκεῖνες πού συνοδεύουν τὰ θύματα τῶν παραισθησιογόνων καὶ ἐξαρτησιογόνων οὐσιῶν. Χωρὶς ἀμφιβολία θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι κοινές καὶ στίς δύο περιπτώσεις. Καταγράφουμε ἐδῶ τίς σημαντικότερες ἀπ' αὐτές⁹:

- 1) Ἀπώλεια τῆς προσωπικῆς σκέψεως, κρίσεως, βουλήσεως καὶ μείωση τῶν διανοητικῶν ικανοτήτων.
- 2) Διαρκὴς αἴσθηση ἔντονου ἄγχους καὶ ἀγωνίας.
- 3) Ἀντιστροφή τῆς θεώρησης τοῦ νοήματος ζωῆς.
- 4) Μόνιμο αἴσθημα ψυχικῆς ἀνισορροπίας καὶ ἀνασφάλειας.
- 5) Ἀπώλεια σωματικοῦ βάρους σέ σύντομο χρονικὸ διάστημα μέ ταυτόχρονα δείγματα διανοητικῆς καὶ σωματικῆς ἐξάντλησης.
- 6) Σοβαρές ψυχοσωματικές βλάβες.

⁷ Βλ. περισσότερα: π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Νεοφανεῖς αἱρέσεις καταστροφικές λατρεῖες, μν. ἔργ., σ.18.

⁸ Στὴ σύνταξη τῶν Πορισμάτων τῆς Ζ' Συνδιασκέψεως ἦταν καθοριστικός ὁ ρόλος τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ κύριος συντάκτης τῶν κειμένων αὐτῶν, πού προέρχονται ἀπὸ τὴν βαθειὰ καὶ κοπιώδη ἔρευνά του στὰ θέματα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων.

⁹ Βλέπε περισσότερα στό «Ὅμαδες ἀσυμβίβαστες μέ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας», σσ. 92 ἐξ.

7) Καχυποψία καί βίωση συνεχούς κατάστασης τρόμου σέ σχέση μέ τόν έξω κόσμο.

8) Μόνιμη ληθαργική κατάσταση λόγω έντονου κλονισμού καί υπερβολικής στέρησης.

9) Φυγή από τήν πραγματικότητα, μέ έντονες τάσεις απομόνωσης.

10) Έλεγχόμενη σκέψη.

11) Έλεγχόμενη δράση,

12) Κατεστραμμένη αυτοεκτίμηση.

13) Αδυναμία λήψης αποφάσεων σέ προσωπικό επίπεδο.

14) Σταδιακή αλλοίωση εξωτερικής εμφάνισης.

15) Έντονο αίσθημα φόβου.

16) Αίσθημα απογνώσεως μέ τάσεις καταστροφής, αυτοκαταστροφής, αυτοακρωτηριασμού καί αυτοκτονίας.

17) Καταστροφή τής ικανότητας γιά δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων.

18) Αντικοινωνική καί έξωκοινωνική συμπεριφορά.

Νομίζομε ότι, μιά απλή σύγκριση αὐτῆς τῆς εἰκόνας, πού χαρακτηρίζει συνήθως ἕναν ὑπόδουλο καταστροφικῆς λατρείας μέ τήν εἰκόνα τοῦ ἐξαρτημένου ἀπό ναρκωτικές οὐσίες ἀποδεικνύει, ἀφ' ἑνός μέν τήν βαρύτητα τῆς καταστάσεως καί ἀφ' ἑτέρου τήν δυσκολία τῆς θεραπείας τοῦ προβλήματος καί στίς δύο περιπτώσεις.

Ὁργάνωση, πού ἀσχολεῖται μέ τήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῶν σεκτῶν, καταγράφει τίς ἴδιες περίπου, δυνητικά, συνέπειες πάνω στήν προσωπικότητα τῶν θυμάτων ἀπό τήν ἔνταξή τους σέ μιά σέκτα: *«Ἀπώλεια ἐλεύθερης βούλησης - Καταστροφή οἰκογενειακῶν δεσμῶν - Ἀλλαγὴ προσωπικότητας - Παραισθήσεις, πανικός, ἐνοχή, φόβος - Ἀπώλεια φίλων - Μείωση διανοητικῆς ικανότητας, λεξιλογίου, αἴσθησης τοῦ χιοῦμορ - Κακή ὑγεία - Κακή κρίση - Ἀπώλεια χρημάτων»*¹⁰.

Τό ἴδιο συμπέρασμα ἐξάγεται καί ἀπό τόν ὀρισμό πού δίνει γιά τήν «καταστροφική λατρεία» ἀμερικανική ὀργάνωση, ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μέ τό πρόβλημα, *«Καταστροφική λατρεία εἶναι μιά ὁμάδα ἢ κίνημα πού ἐπιδεικνύει μιά μεγάλη ἢ ὑπερβολική ἀφοσίωση ἢ ἀφιέρωση σέ ἕνα πρόσωπο, ἰδέα, ἢ ἀντικείμενο, πού χρησιμοποιοῦ ἀνήθικα παραποιημένες τεχνικές πειθοῦς καί ἐλέγχου... μέ σκοπό νά προαγάγει τούς σκοπούς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὁμάδας μέ ἀποτέλεσμα τήν πιθανή ἢ βέβαιη βλάβη τῶν ὁπαδῶν, τῶν οἰκογενειῶν τους καί τῆς κοινωνίας»*¹¹.

Οἱ καταστροφικές αὐτές συνέπειες εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῶν μεθοδεύσεων καί τῶν διαφόρων τεχνικῶν «διανοητικοῦ χειρισμοῦ», πού

¹⁰ Ἀπό τό ἔντυπο τῆς CAN, Cult Awareness Network.

¹¹ Ἀπό τό βιβλίον τῆς A.F.F., Cults and Psychological Abuse, σσ. 68, 69.

έφαρμόζουν πολλές παραθρησκευτικές ολοκληρωτικές ομάδες, ώστε να μπορούμε να κάνουμε λόγο για διάλυση της ανθρώπινης προσωπικότητας, καταρράκωση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, στέρηση της ελευθερίας και ή καταστροφή των κοινωνικών σχέσεων. Κι' αυτό επιτυγχάνεται με την αποκοπή των θυμάτων από το οικογενειακό, επαγγελματικό και κοινωνικό περιβάλλον τους, το οποίο χαρακτηρίζεται έχθρικό ή διαβολικό, και τον εξαναγκασμό τους να εκτελούν, παρά την θέλησή τους, τις εντολές του αρχηγού και της ομάδας, πιστεύοντας ότι έτσι υπηρετούν το καλό της ανθρωπότητας.

Γι' αυτό πολλές παραθρησκευτικές ομάδες χαρακτηρίζονται διεθνώς ως «ολοκληρωτικές ομάδες», «ομάδες διανοητικού χειρισμού», «τεχνικές για την μεταμόρφωση της σκέψης», «τεχνικές πλύσεως ψυχής», «ψυχολατρείες», «καταστροφικές λατρείες», «ελευθεριοκτόνες ομάδες» κ.ά.

Για να χρησιμοποιήσουμε και πάλι την σκέψη του π. Άντ. Άλεβιζοπούλου, «*Αν οι νέοι άνθρωποι, έξω από την οργάνωση (δηλ. πριν ένταχθούν σ' αυτή), απέρριπταν κάθε αὐθεντία και τις ἐπιταγές της, καθώς και την ὅποια χειραγώγηση, τώρα, μέσα στην ομάδα, με τις προσεκτικές μεθοδεύσεις της, ὁδηγοῦνται σέ ἀπόλυτη ὑποταγή τήν ὁποία ἐκλαμβάνουν ὡς ἀποτέλεσμα "ἐλεύθερης συγκατάθεσης" και "ἐλεύθερης ἐπιλογῆς". Δέν εἶναι σέ θέση νά ἀντιληφθοῦν τίς μεθοδεύσεις αὐτές και τήν πλύση ἐγκεφάλου πού ὑφίστανται*»¹².

Ποιός θά ἀμφέβαλε, ὄχι ἀπλῶς για τήν ὁμοιότητα, ἀλλά για τήν ταυτότητα των καταστροφικών αὐτῶν συνεπειῶν, πάνω στους χρήστες των "ναρκωτικών" καί στά θύματα των σεκτών- «ψυχοναρκωτικών»;

Δέν νομίζω ὅτι μπορεῖ νά ὑπάρχει ἡ παραμικρή ἀμφιβολία ὅτι ὅσο δύσκολος εἶναι ὁ ἀπεγλωβισμός καί ἡ ἀπεξάρτηση ἑνός ναρκωμανοῦς ἀπό τίς παραισθησιογόνες οὐσίες, ἄλλο τόσο εἶναι δύσκολη ἡ ἀπελευθέρωση ἑνός θύματος ὁλοκληρωτικῆς αἱρέσεως, ἀπό τήν στιγνή ὑποδούλωσή του σ' αὐτή καί τούς καταστρεπτικούς γι' αὐτό μηχανισμούς της.

6. Καί τά «Ψυχοναρκωτικά» ἀποτελοῦν κοινωνικό πρόβλημα

Για τήν ἀντιμετώπιση τῆς μάστιγας των ναρκωτικών ἔχει κινητοποιηθεῖ ἡ παγκόσμια Κοινότητα, διεξάγεται ἕνας ὁργανωμένος ἀγώνας καί ἔχουν ληφθεῖ σημαντικές πρωτοβουλίες. Εἶναι παρήγορο, ὅτι ἀπό Διεθνεῖς Ὄργανισμούς ἔχει διαπιστωθεῖ πλέον ὅτι καί ἡ

¹² π. Άντ. Άλεβιζοπούλου, Νεοφανεῖς αἱρέσεις καταστροφικές λατρείες, μν. ἔργ., σ. 251.

διακίνηση τῶν «ψυχοναρκωτικῶν» δημιουργεῖ ἐξίσου παρόμοιους κινδύνους γιά τήν ψυχική ἀλλά και τήν σωματική ὑγεία τῶν πολιτῶν.

Ἔτσι, τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τό Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης καί πολλά Εὐρωπαϊκά Κοινοβούλια (Γαλλίας, Γερμανίας, Βελγίου, Αὐστρίας, Ἀγγλίας, Ἰσπανίας, Ἑλβετίας κ.ἄ.) ἀντιμετωπίζουν τήν δραστηριότητα τῶν διαφόρων σεκτῶν ὡς ἰδιαίτερα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα, καθόσον θεωροῦν ὅτι πολλές ἀπ' αὐτές ἀποτελοῦν ἀπειλή, ὅχι μόνο γιά τά ἄτομα πού ἐτάσσονται σ' αὐτές καί τίς οἰκογενειές τους, ἀλλά καί γιά τήν ἀσφάλεια τοῦ κράτους καί τούς δημοκρατικούς θεσμούς καί παραβιάζουν τά ἀνθρώπινα δικαιώματα καί τήν θρησκευτική ἐλευθερία.

- Τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ἤδη ἀπό τό ἔτος 1984, ἔχει ἐκδώσει τρία Ψηφίσματα (22.5.84, 29.2.96 καί 17.2.98), μέ τά ὁποῖα ἐκφράζει τήν ἀνησυχία του γιά τήν δραστηριότητα τῶν σεκτῶν, καί καλεῖ τά κράτη - μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ὅχι μόνο νά ἀσχοληθοῦν μέ τό πρόβλημα, ἀλλά καί νά λάβουν τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά τήν προστασία τῶν πολιτῶν τους. Μεταφέρομε ἐδῶ μία μόνο παράγραφο ἀπό τό σημαντικώτατο Ψήφισμα τοῦ 1996:

«Ἄρθρο Ε: (Τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο) θεωρεῖ ὅτι ὁρισμένες σέκτες, πού δροῦν στό πλαίσιο διασυννοριακοῦ δικτύου ἐντός τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἐπιδίδονται σέ παράνομες ἢ ἐγκληματικές δραστηριότητες καί σέ παραβιάσεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως σέ κακομεταχείριση, σεξουαλική βία, ἐγκλεισμούς, σωματεμπόριο, ἐνθάρρυνση ἐπιθετικῆς συμπεριφορᾶς, μέχρι καί προπαγάνδα ρατσιστικῶν ἰδεολογιῶν, σέ φορολογικές ἀπάτες, μεταφορές κεφαλαίων, ἐμπόριο ὅπλων, διακίνηση ναρκωτικῶν, παραβίαση τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας ἢ σέ παράνομη ἄσκηση τῆς ἱατρικῆς, κλπ.». [Ἄς προσέξουμε στό κείμενο αὐτό τήν ἐπισήμανση ὅτι μερικές «σέκτες» διακινοῦν ναρκωτικά].

Στήν **Ἑλλάδα**, ἐνῶ, ἔστω καί ἀνεπαρκῶς, ἀναπτύσσονται διάφορες πρωτοβουλίες γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς μάστιγας τῶν «ναρκωτικῶν», πού πλήττει νέους κυρίως ἀνθρώπους, δυστυχῶς δέν ἔχει γίνει ἀντιληπτός ὁ σοβαρός κίνδυνος πού ἀπειλεῖ ἐξίσου τήν νεολαία μας, ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν παραθρησκευτικῶν ὀλοκληρωτικῶν ὁμάδων. Οἱ ἀρμόδιες καί ὑπεύθυνες Ἀρχές γιά τήν προστασία τοῦ Πολίτου καί τῶν ἔννομων ἀγαθῶν δέν ἔχουν ἀντιληφθεῖ τό πρόβλημα καί δέν ἀκολουθοῦν τό παράδειγμα τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, οἱ ὁποῖες, χωρίς νά μειονεκτοῦν σέ δημοκρατική εὐαισθησία καί μέσα στά πλαίσια τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἔχουν λάβει σοβαρά μέτρα προστασίας τῶν πολιτῶν τους καί ἔχουν ὀργανώσει εἰδικές Ὑπηρεσίες γιά τήν

άντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Ἡ ἴδια ἡ Γαλλική Ἐθνοσυνέλευση, καθώς καί ἡ Βελγική Βουλή, ἔχουν καταρτίσει καταλόγους ἐπικίνδυνων παραθρησκευτικῶν ὁμάδων. Στήν Γαλλία μάλιστα ἔχει συγκροτηθεῖ κρατική εἰδική Ἐπιτροπή, ἡ MIVILUDES (), πού παρακολουθεῖ τήν δραστηριότητα τῶν σεκτῶν καί παρεμβαίνει σέ περιπτώσεις πού καταγγέλλονται, εἴτε ἀπό τά ἴδια τά θύματα τῶν ὁλοκληρωτικῶν αὐτῶν ὁμάδων, εἴτε ἀπό τίς οἰκογένειές τους.

Στήν Ἑλλάδα, ἂν ἐξαιρέσει κανεῖς τίς δύο ἀποφάσεις τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων γιά τήν διάλυση τοῦ πρώην Κ.Ε.Φ.Ε. (σημερινῆς «Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Σαηεντολογίας») (ὑπ' ἀριθ. 7.380/1995 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καί ὑπ' ἀριθ. 10.493/1996 τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν), καί δύο ἄλλες παλαιότερες ἀποφάσεις γιά τήν ὀργάνωση τῶν «Χάρε Κρίσνα», πού ἀντιμετώπισαν τό πρόβλημα ἀπό τήν κοινωνική του πλευρά, ἡ Ἑλληνική Πολιτεία δέν ἔχει δείξει τό ἀνάλογο ἐνδιαφέρον, σύμφωνα μέ τά εὐρωπαϊκά ψηφίσματα καί τίς εὐρωπαϊκές συστάσεις. Κυριαρχεῖ ἡ λανθασμένη γνώμη ὅτι αὐτό εἶναι θέμα τῆς Ἐκκλησίας. Δέν θέλομε νά ἀποδεχθοῦμε ὅτι τοῦτο ὀφείλεται σέ ἀδιαφορία, ἢ σέ κακή ἀντίληψη περί τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων. Γιατί, ἂν πρέπει νά γίνεται λόγος γιά καταπάτηση ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, αὐτό πρέπει νά λεχθεῖ κυρίως καί πρωτίστως γιά τίς παραθρησκευτικές ὁμάδες, οἱ ὁποῖες στεροῦν ἀπό τά θύματά τους κάθε στοιχεῖο ἐλευθερίας καί ἀξιοπρέπειας.

Ἡ ἀντιμετώπιση ὅμως τῶν σοβαρῶν κοινωνικῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται ἀπό τήν συχνά ἔκνομη ἢ καί ἐγκληματική δραστηριότητα μερικῶν νεοφανῶν αἱρέσεων, δέν εἶναι δυνατόν νά ἀντιμετωπισθεῖ, ὅπως ἀρκετοί νομίζουν, ἀπό μόνη τήν Ἐκκλησία, καί μάλιστα ὅταν, πολλές φορές, πρόκειται γιά ὁμάδες μέ ἐγκληματικά «δόγματα» καί ἐγκληματική δραστηριότητα. Ἡ Ἐκκλησία, στίς περιπτώσεις αὐτές, πέραν τῆς πνευματικῆς στήριξης καί τῆς πληροφόρησης τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος, οὔτε μπορεῖ, οὔτε δικαιοῦται νά παρεμβαίνει. Ὅπως συμβαίνει μέ τά «ναρκωτικά», ἔτσι καί μέ τά «ψυχοναρκωτικά», ἡ διάπραξη μιᾶς ἀξιοποίησης πράξης καί ἡ ἀντιμετώπιση μιᾶς ἐνδεχόμενης ἐγκληματικῆς δραστηριότητας, ὅπου αὐτή ἐνδεχομένως ὑπάρχει -γιατί δέν πρέπει νά καταλογίζουμε σέ ὅλες τίς παραθρησκευτικές ὁμάδες μιᾶ τέτοια δραστηριότητα- εἶναι ἀρμοδιότητα τῆς Πολιτείας. Οὔτε, λοιπόν, πρέπει νά ἐπιρρίπτεται στήν Ἐκκλησία ἡ εὐθύνη γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος, οὔτε καί νά ἀφήνεται ἀπροστάτευτος ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικός Λαός ἀπό τήν ἐπικρατοῦσα κατάσταση ἀσυνδοσίας καί ἔλλειψης κάθε ἐλέγχου στήν δραστηριότητα τῶν σεκτῶν. Ποιός ἐλέγχει, (ἀκόμη καί οἰκονομικά) τίς ὀργανώσεις αὐτές ἂν παραβαίνουν ἢ ὄχι τούς σκοπούς τοῦ Καταστατικοῦ πού ἔχουν καταθέσει στά Πρωτοδικεῖα καί πῶς δισαχειρίζονται τά σημαντικά κέρδη πού ἀποκομίζουν ἀπό τήν

διακνηση τῶν «προϊόντων» τους, σεμιναρίων, βιβλίων, «θεραπευτικῶν μεθόδων», ἀστρολογικῶν προβλέψεων κ.λπ.; Εἶναι ἀνάγκη νά ἀναλάβει κάθε ἀρμόδιος τίς δικές του εὐθύνες.

7. Ὑπάρχουν τρόποι ἀντιμετωπίσεως τῶν "Ψυχοναρκωτικῶν";

Ὅταν γίνεται λόγος γιά τούς τρόπους, μέ τούς ὁποίους πρέπει νά ἀντιμετωπιστεῖ ἀποτελεσματικά ἡ μάστιγα τῶν "ναρκωτικῶν", προτείνονται μέτρα, ἀφ' ἑνός μὲν προληπτικά, ἀφ' ἑτέρου θεραπευτικά. Ὡς προληπτικά μέτρα θεωροῦνται ὁ περιορισμός τῆς διακίνησης τῶν ναρκωτικῶν καί ἡ δίωξη τῶν διακινητῶν καί τῶν χρηστῶν τους. Ὅμως ὁ πιό ἀποτελεσματικός καί δραστικός προληπτικός τρόπος καταπολέμησής τους εἶναι ἡ ἀπάλειψη τῶν αἰτίων, πού ὁδηγοῦν νέους κυρίως ἀνθρώπους στά «ναρκωτικά». Ὅταν ὁ νέος ἄνθρωπος ἔχει βρεῖ τό «νόημα τῆς ζωῆς» του καί ζεῖ μέσα σέ συνθηκὲς οἰκογενειακῆς καί κοινωνικῆς εἰρήνης καί ἀσφάλειας, εἶναι δύσκολο ἢ καί ἀδύνατο νά δοκιμάσει τὴν φυγὴ ἀπὸ τὰ κοινωνικά προβλήματα καί τὰ ἀδιέξοδα καταφεύγοντας στὴν χρῆση τῶν «ναρκωτικῶν». Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ὅταν οἱ ἐξαρτησιογόνες οὐσίες μποῦν στὴν ζωὴ προβληματισμένων νέων, δέν μποροῦν νά φύγουν, ἐάν δέν λυθοῦν νά πραγματικά προβλήματα-αἰτία, πού τούς ὁδήγησαν σ' αὐτές. Δέν θεραπεύεται τό πρόβλημα μόνο μέ θεωρητικά προγράμματα ἢ μέ τὴν ἀντικατάσταση τῶν «ναρκωτικῶν» μέ ὑποκατάστατά τους. ἡ πραγματικὴ θεραπεία τοῦ ἐξαρτημένου ἀτόμου ἐπιτυγχάνεται μέ τὴν κάλυψη τῶν κενῶν καί τὴν ἐξάλειψη τῶν αἰτίων πού τό ὁδήγησαν σ' αὐτά. Καί αὐτά εἶναι κυρίως πνευματικῆς φύσεως. Γι' αὐτό σ' αὐτὴ τὴν θεραπεία –καίτοι ὑπάρχουν «ἀρμόδιοι» πού δέν τό δέχονται- πρῶτιστο ρόλο «παίζει» ἡ ἐσωτερικὴ εἰρήνη καί ἡ σωστὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸν Θεό.

Κατὰ ἀνάλογο καί παρόμοιο τρόπο πρέπει νά δοῦμε καί τὴν ἀντιμετώπιση τῶν «ψυχοναρκωτικῶν». Εἶπαμε πιό πάνω ὅτι καί οἱ «ἐμποροὶ τῶν ψυχορκωτικῶν» ἐκμεταλλεύονται καταστάσεις «ὑψηλοῦ κινδύνου», ὅπως εἶναι τὰ διάφορα κενά, πνευματικά καί κοινωνικά, πού ἐντοπίζουν στά ὑποψήφια θύματά τους. Κατὰ συνέπεια ἐκεῖ πρέπει νά στραφεῖ ἡ προσοχὴ τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Πολιτείας, ὥστε ὀρθά καί ἀποτελεσματικά νά ἀντιμετωπιστεῖ καί τό πρόβλημα τῶν «ψυχοναρκωτικῶν». Οἱ πνευματικὲς ἀνάγκες τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου ἀπαιτοῦν ζωντανὰ πρότυπα ζωῆς πού νά τούς διδάσκουν ἔμπρακτα τό «νόημα τῆς ζωῆς», ὥστε νά ἀπομονωθοῦν οἱ «ψεύδομεσιες». Καί τέτοια πρότυπα πρέπει νά εἶναι, μετὰ τὴν οἰκογένεια -πού, ἀλοίμονο, νοσεῖ-, τό σχολεῖο (ποιοῦ σχολεῖο;!), οἱ πνευματικοὶ πατέρες καί οἱ ποιμένες τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Τρομακτικὴ ἡ εὐθύνη!

Σέ ὅ,τι ἀφορᾷ σ' ἐμᾶς ὡς Ἐκκλησία –καί Ἐκκλησία εἴμαστε ὅλοι μας, Κλήρος καί Ὁρθόδοξος Λαός-, ὀφείλουμε νά δώσουμε ἔμπρακτα ὑποδείγματα καί πρότυπα ζωῆς. Νά πείσουμε τούς «ζητιάνους τῆς ἐλπίδας» καί τούς «ἀναζητητές τῆς ἀλήθειας» ὅτι τό «νόημα ζωῆς» βρίσκεται ἀποκλειστικά καί σίγουρα στόν Ἰησοῦ Χριστό. Τοῦτο προϋποθέτει βεβαίως σωστά κατηχημένους πιστούς καί φωτεινά πρότυπα χριστιανικῆς βιωτῆς. Μόνον ἔτσι μποροῦμε νά προσβλέπουμε μέ αἰσιοδοξία στήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος, ὄχι μόνο τῶν καί τῶν «ναρκωτικῶν», ἀλλά καί τῶν «Ψυχοναρκωτικῶν».

Ὑπογραμμίσουμε ὅμως πιό πάνω καί τόν κοινωνικό χαρακτήρα τοῦ προβλήματος τῶν «Ψυχοναρκωτικῶν», πού σέ μερικές περιπτώσεις παίρνει μορφή ἐγκληματικῆς δραστηριότητας. Ἐπομένως, καλεῖται καί ἡ Πολιτεία, ὡς προστάτης τῶν ἔννομων ἀγαθῶν, τῆς ἀσφάλειας, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀξιοπρέπειας, ἀκόμη καί τῆς φυσικῆς ἀκεραιότητος –σέ μερικές περιπτώσεις- τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, νά ἀναλάβει τίς εὐθύνες της. Ἀμέλεια ἢ ὑποβάθμιση τῆς ἀπειλῆς θά εἶναι ἓνα ἐπικίνδυνο καί ἀσυγχώρητο λάθος.

Καί βεβαίως πρέπει νά τονίσουμε ὅτι καί ἐδῶ ἡ βαρύτητα πρέπει νά δοθεῖ στήν πρόληψη παρά στήν θεραπεία. Γιατί ἀναμφισβήτητα ἡ θεραπεία εἶναι δύσκολη, πολύ δύσκολη. Ὅπως εἶναι ἔργο δυσχερέστατο ἡ ἀπεξάρτηση ἑνός ἐξαρτημένου ἀτόμου ἀπό τίς παραισθησιογόνες οὐσίες, τό ἴδιο δύσκολος εἶναι ὁ ἀπεγκλωβισμός καί ἡ ἀπελευθέρωση ἑνός «ὑπόδουλου», μιᾶς ὁλοκληρωτικῆς παραθρησκευτικῆς ὁμάδας, ὅταν μάλιστα τόν ἔχει αἰχμαλωτίσει, ὄχι μόνο μέ τόν «ἐνδογματισμό» του μέ παράλογες ἐνίστε διδασκαλίες, ἀλλά καί μέ ἀπειλές στήν περίπτωση ἀποχώρησής του ἀπ' αὐτή.

Ὅμως ἡ προσπάθεια γιά τήν σωτηρία καί τήν ἐλευθερία του δέν εἶναι «ἄδικος κόπος», ὅπως ὑποστηρίζουν μερικοί, ἔστω καί ἂν τό ἀποτέλεσμα δέν εἶναι ἐντυπωσιακό σέ ἀριθμούς. Ἀντιθέτως, εἶναι ἐπιβεβλημένο καθῆκον μας, τό ὁποῖο ὅμως ἀπαιτεῖ κατάλληλη ὑποδομή καί ἐκπαίδευση. Ἀλλοιῶς, μπορεῖ νά ἀποβεῖ ἀναποτελεσματικό, ἢ καί ἐπικίνδυνο ἢ ὄχι μόνο γιά ἐκεῖνον πού θά τό ἐπιχειρήσει ἀλλά –κι αὐτό εἶναι τό σημαντικώτερο- γιά ἐκεῖνον πού πρέπει νά δεχθεῖ τήν βοήθειά μας. Εἶναι ἐνδεχόμενο, μέ τήν ἄγνοιά μας –δέν ἀμφισβητεῖται ἡ καλή πρόθεσή μας- ἀντί νά ἀπελευθερώσουμε τό θῦμα ἀπό τήν πλάνη νά κινδυνεύσουμε νά τό σπρώξουμε βαθύτερα καί ἀνεπανόρθωτα σ' αὐτή. Ἡ δική μας, δηλαδή, ἀνεπάρκεια νά μεταφραστεῖ ὡς ἀδυναμία τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας νά βοηθήσει τόν «ζητιάνο» τῆς ἐλπίδας, πού χτύπησε τήν πόρτα Της. Κι ἐδῶ προβάλλει ἡ δική μας μεγάλη εὐθύνη.

Τά «ναρκωτικά» καί τά «ψυχοναρκωτικά» θανατώνουν σωματικά

καί ψυχικά, νέους κυρίως συνανθρώπους μας, στερώντας τους συγχρόνως καί τήν ἐλευθερία, "ἧ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν" (Γαλ. ε'1). Ὁ «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» πλασμένος ἄνθρωπος, στήν «πτωτική» πορεία του, συχνά πελαγοδρομεῖ σέ σκοτεινές ἀτραπούς ὅπου ἐλλοχεύουν «ληστές ψυχῶν», πού τοῦ κλέπτουν τήν ἐλπίδα του καί τοῦ στεροῦν τήν ἐλευθερία του, τά πνευματικά καί ὑλικά ἀγαθά.

Ἐμεῖς, σέ ὅποια θέση κι' ἂν βρισκόμαστε, τοῦ ὑπεύθυνου ποιμένα ἢ τοῦ ζῶντος μέσα στήν ἀσφάλεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας Χριστιανοῦ, μπορούμε νά κλείσουμε τά μάτια μας μπροστά σ' αὐτές τίς μάστιγες πού ταλανίζουν τούς ἀδελφούς μας καί τούς αἰχμαλωτίζουν στά δίκτυα μιᾶς θανατηφόρας δουλείας, πολλές φορές χωρίς ἐλπίδα σωτηρίας καί ἐπιστροφῆς; Ἡ πνευματική ἀκαταστασία, τά κενά ἐλπίδας καί νοήματος πρότυπα ζωῆς πού προτείνονται στόν συγχρονο ἄνθρωπο, τόν ὁδηγοῦν σέ βαθειά σύγχυση, ἀπό τήν ὁποία ἀναζητεῖ ἀπεγνωσμένα διέξοδο. Στήν ἀναζήτησή του αὕτη –πολλές φορές καλοπροαίρετη καί ἀπονήρευτη- συναντᾷ τούς ἐπίβουλους τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας του καί τῆς ζωῆς του, σέ λάθος δρόμο. Ποιός φταίει γι' αὐτό; Ποιός ἀπό μᾶς εἶναι ἀμέτοχος εὐθύνης;

Μέσα στήν αὐχμηρή ἔρημο τῆς σύγχρονης ἀπρόσωπης κοινωνίας μας, ἡ ἀναζήτηση τοῦ «νοήματος ζωῆς» στά «ναρκωτικά» ἢ στά «ψυχοναρκωτικά» εἶναι μιά ὀλέθρια ἐπιλογή καί ὁδηγεῖ ἀναπόφευκτα στήν φθορά, στήν δουλεία καί στόν θάνατο. Γιά τήν Ἐκκλησία, ἀπέναντι σ' αὕτη τήν ἀπειλή καί τήν μάστιγμα, ἡ μόνη ἀσφαλής καί ἀληθινή ὁδός, ἡ μόνη σωτήρια λύση, εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.